

สารจากอธิการบดี

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ นับได้ว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาจนได้รับการยอมรับในระดับชาติ คือมีฐานข้อมูลปรากฏในศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI (Thai-Journal Citation Index Centre) บทความวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ ถือว่าเป็นข้อมูลทางวิชาการของมหาวิทยาลัยที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สิ่งที่พึงตระหนักและพัฒนาควบคู่ไปกับวิชาการคือความมีศีลธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นนักวิชาการแบบพุทธ กล่าวคือต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างละเอียดถึงแหล่งปฐมภูมิ เคารพกฎกติกา และสิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานผลการวิจัยและข้อที่ค้นพบตามความเป็นจริงในเชิงสร้างสรรค์ วิชาพิจารณาอยู่บนฐานข้อมูลและหลักแห่งเหตุผลที่สำคัญนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาพึงปลูกศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา สร้างสรรค์งานเพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาประเทศชาติ และเทิดทูลไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

ขออนุโมทนาที่ทีมงานจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ที่ได้ช่วยกันผลิตผลงานวิชาการแก่สังคม สร้างองค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้ชาวโลกได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางสืบไป

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ฉบับนี้ถือว่าเป็นฉบับสุดท้ายของปีพุทธศักราช ๒๕๕๙ ถ้าจะมองย้อนกลับไปมองฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ที่ผ่านมาแล้วถือว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะว่า กองบรรณาธิการยังคงทุ่มเทเวลาเพื่อคัดและกรั่นกรองบทความวิชาการ บทความวิจัย และบทวิจารณ์หนังสือที่ส่งมามากมายมาเสนอเพื่อเป็นการพัฒนาวิชาการให้มีความก้าวหน้า ถ้าจะมีคำถามว่า ความก้าวหน้านั้นวัดจากอะไร ความก้าวหน้าของวิชาการอาจจะวัดได้จากการมีงานเขียน เช่น บทความวิชาการ บทความวิจัย บทวิจารณ์หนังสือ ได้รับการตีพิมพ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ แต่ถ้าจะมองในมิติที่เชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาวิชาการกับการพัฒนาสังคม อาจจะต้องมองจากสังคมที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมด้วยงานวิชาการที่มีเหล่านั้นและความก้าวหน้าระดับนี้จะเป็นก้าวต่อไปที่วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์กำลังขับเคลื่อนไปให้ถึง

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๐ นี้ ทีมงานกองบรรณาธิการขออวยพรให้เอาคุณพระศรีรัตนตรัย คือ คุณของพระพุทธ คุณของพระธรรมและคุณของพระสงฆ์จงมาดลบันดาลประทานพรปกป้องคุ้มครองผู้เขียนและผู้อ่านวารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ตลอดปีตลอดไป

พระทินวัฒน์ จันทปณฺโญ (สุขสง) ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตก” งานนี้พบว่า แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตกที่เหมาะสมนั้นมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ อย่างคือ ๑) วิธีการเผยแผ่ ๒) เนื้อหาคำสอน ๓) กลุ่มเป้าหมายในการเผยแผ่และ ๔) จุดมุ่งหมายในการเผยแผ่ การวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนพยายามที่จะหาแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างแดน จึงถือว่าบทความวิจัยนี้มีความสำคัญในการเปิดโลกทัศน์สำหรับพระพุทธศาสนา

พระมหาสมชาย กลิ่นจันทร์ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบและวิธีการเชิงรุกของคณะสงฆ์ไทยจังหวัดเชียงใหม่” บทความวิจัยนี้มุ่งเสนอรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกของคณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ในเรื่องนี้ ผู้เขียนบทความวิจัยได้เสนอ ๓ รูปแบบสำคัญคือ ๑) การจัดโครงการธรรมะสัญจรไปสู่ท้องถิ่นต่างในจังหวัดเชียงใหม่ ๒) การจัดวัดให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมเพื่อการอบรมเยาวชนและ

ประชาชนในท้องถิ่น และ ๓) การเทศนาธรรม เช่น ในงานพิธีต่างๆ บทความวิจัยนี้ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า ถ้าพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่นำไปประยุกต์ใช้จะทำให้เกิดการพัฒนาร่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรม

Mr. Yong Luo ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “Guanyin Worship among the Thai-Chinese: Religion, Ethnicity, and Gender” บทความวิจัยนี้พยายามแสดงให้เห็นว่าการบูชากวนอิมของคนไทยเชื้อสายจีนถือว่าเป็นการปฏิบัติตนในทางพุทธศาสนาของคนไทยเชื้อสายจีนและยังเป็นการบ่งบอกอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ด้วย นอกจากนี้ การที่กวนอิมมีรูปลักษณะเพศหญิงและมีคุณสมบัติ เช่น ความรัก ความเมตตา ความสมบูรณ์แบบ เป็นต้น จึงกลายมาเป็นเหตุผลว่า ทำไมกวนอิมจึงเป็นที่นิยมในประเทศไทย

พระมหาสมเดช วงศ์ธรรม ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “พระสงฆ์นักพัฒนา: รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์จังหวัดร้อยเอ็ด” บทความวิจัยนี้ผู้เขียนได้พยายามแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีกระบวนการที่สำคัญคือ ๑) การวางแผนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ๒) การจัดองค์กร โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการวัด ๓) การจัดคนเข้าทำงาน โดยมอบงานให้เหมาะสมแต่ละคน ๔) การสั่งการโดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อปฏิบัติงานตามแผน และ ๕) การควบคุม กล่าวคือ การติดตามผลงาน งานนี้ถือว่าน่าสนใจในแง่การใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการชุมชน

พันโทเอก คงขุนทด ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “แนวความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา” ในบทความนี้ ผู้เขียนได้เสนอแนวความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของไตรสิกขาในฐานะเป็นเครื่องมือพัฒนาโดยเฉพาะเรื่องทรัพยากรมนุษย์ งานเสนอว่า ถ้ามนุษย์ทุกคนได้รับการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาจะทำให้คนทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจะส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติ

ดร. ศิริพร ทักษนศรี ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “หลักความเชื่อทางศาสนาที่มีผลต่อส่วนประสมทางการตลาด: กรณีเจ้าวัดดงมด” ผู้เขียนบทความวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่ที่เข้าบูชาวัดดงมด เป็นเพศชาย นับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อเรื่องบาป บุญและผลกรรม

ดังนั้น การตัดสินใจเข้าบูชาวัตถุมงคลแต่ละครั้ง จึงให้ความสำคัญเรื่องของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ และราคาที่เหมาะสมรวมถึงการคมนาคมที่สะดวก

ดร. กิรติ กมลประเทืองกร ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “การจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนววิถีพุทธ” ในงานนี้ ผู้เขียนได้พยายามแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการจัดการชุมชนให้เข้มแข็ง นั้นแสดงว่า พระพุทธศาสนามีพื้นที่ที่จำเป็นต่อการทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

ดร. พัฒนธรร ตันติเวชยานนท์ ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “หลักธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ: การนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างจริงจัง” บทความวิจัยนี้ได้พยายามที่จะนำเสนอปัญหาสำคัญของสังคม เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวทำให้สังคมไทยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ถ้าจะพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวหน้า จำเป็นจะต้องมีการป้องปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

ดร. จุฑามาศ วาริแสงทิพย์และคณะ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลของการปฏิบัติอานาปานสติกัมมัฏฐานที่มีต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง” บทความวิจัยนี้ได้นำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการนำเอาอานาปานสติไปใช้กับผู้ป่วยที่ได้รับการล้างไตทางช่องท้อง บทความนี้พบว่า วิธีการของอานาปานสติมีผลเชิงบวกต่อผู้ป่วย ดังนั้น งานนี้จึงเสนอแนะให้มีการประยุกต์ใช้วิธีการของอานาปานสติกับผู้ป่วยทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยได้คุณภาพชีวิตที่ดี

นางสาวเอื้ออารีย์ วยวิฒนะ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของชาวพุทธ: กรณีศึกษาผู้จาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล ประเทศอินเดีย-เนปาล” ในงานนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของชาวพุทธ โดยผู้เขียนได้เสนอให้ใช้หลักภavana ๔ คือ กาย ศีล จิต ปัญญา เป็นเครื่องมือในการพัฒนา งานนี้ถือว่ามีความน่าสนใจเพราะเป็นงานที่ใช้พื้นที่ของสังเวชนียสถาน ๔ ตำบลเป็นสนามวิจัย

นายเกษม แสงนนท์ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนามาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามมาตรฐานความรู้ของคุรุสภา” ในงานนี้ ผู้เขียนต้องการพัฒนารูปแบบการพัฒนามาตรฐานความรู้สำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้เขียนได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ๒) กระบวนการพัฒนา ๔ ขั้นตอนการนำไปใช้ เงื่อนไขความสำเร็จและเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค ๓) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเหมาะสมใช้การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาได้

นายธานี สุวรรณประทีป ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “คัมภีร์สารัตถสมุจจย-จตุภาณวารอรรถกถา: การแปลและการวิเคราะห์” บทความวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น จึงเป็นงานที่น่าสนใจ เพราะว่างานนี้ผู้เขียนได้แปลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณค่าที่ซ่อนอยู่ในคัมภีร์ซึ่งยังไม่เคยมีการทำมาก่อน ผู้ที่สนใจด้านคัมภีร์ ควรจะศึกษางานนี้ให้มาก

นางสาวจากรุวรรณ ภักดีดำรงฤทธิ์ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาตามตำนานอรัญคธาตุ” บทความวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่โยงเข้ากับตำนานอรัญคธาตุ ผู้วิจัยได้จัดรูปแบบได้ ๕ ประการคือ การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์พุทธศิลป์ การท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างศรัทธาปัญญาบำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ การท่องเที่ยวเชิงวิชาการเพื่อศึกษาวิจัยพุทธประวัติ ตำนาน การท่องเที่ยวเพื่อสักการะพระธาตุตามประเพณี และการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ภาพทางครอบครัว งานนี้มีความน่าสนใจเพราะนำธาตุมาเป็นเครื่องมืออธิบายการท่องเที่ยว

ผศ. ดร. บุญเลิศ จีรภัทร์ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักไตรสิกขาและอิทธิบาท ๔ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ในงานนี้ ผู้เขียนเสนอการบูรณาการหลักไตรสิกขาและอิทธิบาท ๔ การจัดการจัดการเรียนรู้ งานนี้พบว่า การบูรณาการหลักดังกล่าวมีผลเชิงบวกต่อผู้เรียน

ดร. วิโรจน์ คุ่มครอง ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “คัมภีร์สุดตสังกะหะ: การปริวรรต การแปลและการวิเคราะห์” ในบทความวิจัยนี้ ผู้เขียนได้ทำการปริวรรต การแปลและการวิเคราะห์คัมภีร์สุดตสังกะหะ สิ่งที่ได้จากการวิจัยนี้คือ การพบว่า คัมภีร์ดังกล่าวมีนัยที่สำคัญ เกี่ยวเนื่องกับพระไตรปิฎกและอรรถกถา ดังนั้น ผู้สนใจองค์ความรู้ในคัมภีร์ควรจะศึกษาเรื่องนี้ให้ ถัดกว่า

ดร. แสวง นิลนามะ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์รูปแบบการเผยแผ่พุทธ ธรรมของวัดปัญญานันทาราม จ.ปทุมธานี” ในบทความวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนพยายามที่จะ วิเคราะห์รูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมของวัดปัญญานันทาราม งานนี้พบรูปแบบสำคัญ ๓ ประการคือ ประโยชน์ ประหยัดและปรีศนาธรรม การทำเช่นนี้ถือได้ว่า งานวิจัยนี้ได้ถอด รูปแบบการจัดการของวัดปัญญานันทารามอันเกี่ยวกับการเผยแผ่พุทธธรรม ดังนั้น ผู้สนใจ พุทธศาสนาเพื่อสังคมควรจะศึกษาองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้

พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร. ได้เขียนบทวิจารณ์หนังสือเรื่อง “Philosophical Writing: An Introduction เขียนโดย A. P. Martinich” ในงานวิจารณ์หนังสือเรื่องนี้ ผู้เขียนพยายามถอดโครงสร้างของหนังสือดังกล่าวออกมาแล้วแสดงให้เห็นว่า หนังสือนี้มีความ เหมาะสมกับผู้ที่เริ่มหาเครื่องมือในการเขียนงานทางปรัชญา เป็นที่ทราบกันดีว่า หนังสือที่ผู้สนใจ เขียนงานทางปรัชญาจะสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาความเข้าใจจนสามารถเขียนงานทางปรัชญา ได้นั้นมีน้อย จากความจำเป็นนั้น หลังจากได้อ่านหนังสือนี้อย่างถี่ถ้วน ผู้เขียนได้เสนอแนะว่า ถ้านิสิตหรือผู้สนใจกระบวนการเขียนงานทางปรัชญา หนังสือเล่มนี้สามารถตอบคำถามในการ เขียนงานทางปรัชญาได้